

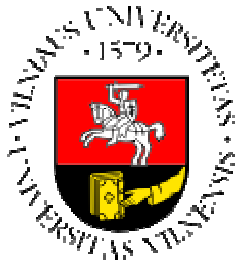

Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos (ECTS) nacionalinės konceptijos parengimas

Humanitariniai mokslai.

Anglų filologijos
studijų programų apžvalga

Inesa Šeškauskienė, VU AFK

Planas

- Kreditas - pagrindinė sąvoka. Tikslas – išsiaškinti, ką jis mums reiškia
  - Bendrieji bakalauro programos (BA) duomenys
  - Bakalauro programos (VU, VDU, ŠU, VPU) tikslai ir uždaviniai
  - Programos struktūra, dalykų apimtys
  - Dėstymo metodai ir vertinimas
  - Išvados

AF BA programos. Bendrieji duomenys

- Analizuotos VDU, ŠU, VPU ir VU AF bakalauro studijų programos.
Bruožai:
  - Trukmė: 4 metai arba 8 semestrai
  - Apimtis: 160 nac. kreditų=6400 studento val.; po 20 kreditų per semestrą
  - Baigus suteikiamas filologijos bakalauro laipsnis, išskyrus VPU, kur dar suteikiama ir mokytojo kvalifikacija
- 2008 m. pavasarį visos akredituotos tarptautinių ekspertų. Tačiau nors atitinka bendruosius reikalavimus (BR), yra labai unifikuotos, išpraustos į rėmus: ŠMM ir savo universiteto. VU kiek mažiau.
- Bendras akademinės kultūros kontekstas: dideli apribojimai, savianalizės rengiamos “gynybiškai”, siekiant išlikti, o ne kritiškai įvertinti trūkumus ir ieškoti galimybių tobulėti.
- Esame “pririšti” prie semestrų ir kontaktinių valandų.

AF BA programa: tikslai

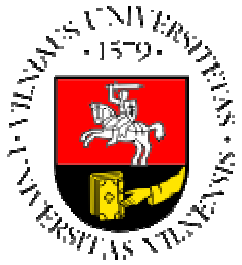
- Maksimalūs ir globalūs, pvz. VPU
  - *parengti aukštos kvalifikacijos humanitarinių mokslų filologijos bakalaurą ir profesionalų užsienio kalbų mokytoją kaip universalų filologijos specialistą, gebantį a) sėkmingai orientuotis besikeičiančioje visuomenėje ir mokantį taikyti savo žinias ir b) aktyviai dalyvauti profesinėje veikloje švietimo sistemos institucijose, taip pat įvairiose tarptautinio bendradarbiavimo srityse.*

AF BA programų tikslai

- VDU:

- *Rengti plačios erudicijos anglų filologijos specialistus, gerai mokančius anglų kalbą, turinčius fundamentalias filologines žinias ir reikiamas kompetencijas vertimo mokslo, literatūros teorijos, anglų kalbos dėstymo metodikos srityse ir gebančius anglų filologijos žinias sėkmingai taikyti praktikoje;*
- *Ruošti plataus profilio anglų filologijos specialistus, mokančius kūrybiškai panaudoti įgytas žinias ir igūdžius, turinčius profesinių gebėjimų, leidžiančių pradėti dirbti pasirinktoje veiklos srityje ir pasižyminčius poreikiu savarankiškai tobulintis bei kelti profesinę kompetenciją per visą gyvenimą trunkanti mokymąsi ar tęsti studijas magistrantūroje.*

AF BA programų tikslai

- ŠU:
  - rengti kompetentingus, išsilavinusius, atitinkančius žinių visuomenės, Lietuvos ir Europos Sąjungos švietimo standartus anglų filologijos specialistus, kurie, taikydami igytas žinias su anglų filologija susijusiose veiklos srityse, savo intelektiniu, moksliniu, praktiniu ir kūrybiniu darbu prisidėtų prie Šiaurės regiono ir šalies socialinės-kultūrinės raidos.

AF BA programų tikslai

- VU:

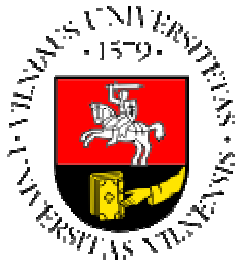
- *Suteikti universitetinį humanitarinės pakraipos išsilavinimą bei specialybės žinių ir gebėjimų, apimančių anglų kalbos, literatūros, šalies/ kultūros sritis.*
- *Parengti specialistus, kurie būtų pasirengę gyventi žinių visuomenėje bei nuolat mokytis.*
- *Parengti specialistus, kurie gebėtų kritiškai mąstyti, analizuoti, sintezuoti ir interpretuoti anglų kalba perteikiamą informaciją ir atlikti kitas užduotis, reikalaujančias anglų kalbos, literatūros bei kultūros išmanymo, taikyti teorines žinias praktikoje, dirbti savarankiškai ir komandoje bei integruotis į Lietuvos bei Europos darbo rinką.*
- *Parengti specialistus, kurie gebėtų vesti studijas antrojoje studijų pakopoje (magistrantūroje) pasirinktoje srityje, dažniausiai vertimo, redagavimo, kalbos dėstymo ir mokymo, kalbotyros ir literatūrologijos, dalykinės kalbos ir kt.*

AF programų tikslai

- Orientuojamasi į procesą ar galutinį rezultatą – siekinius (study outcomes): *parengti specialistą, kuris gebėtų..., turinti gebėjimų... ir t.t.*
- VPU specifika gana ryški: anglų k. mokytojas Lietuvoje
- ŠU akcentas: regioninė plėtra
- VDU: gana bendra, tikslinis rinkos/profesinis segmentas nenurodomas+antroji studijų pakopa
- VU: Lietuvos ir Europos darbo rinka bei antroji studijų pakopa

Uždaviniai

- Pateikiami per kompetencijas.
- Suskyla į kelis tipus:
  - Bendrųjų kompetencijų ugdymo uždaviniai (ugdyti loginį ir kritinį mąstymą, kūrybiškumą, iniciatyvumą, analitinius gebėjimus, kultūrinę savivoką bei tarpkultūrinę kompetenciją etc.). Čia ryškiausiai matyti VDU, kur bendriesiems dalykams skiriama daug dėmesio.
  - Specialiųjų profesinių kompetencijų ugdymo uždaviniai susiję su kalbos, literatūros ir kultūros sritimis
  - +VPU kalbų dėstymu
- Nei tikslai, nei uždaviniai tiesiogiai su kreditais nesiejami; netiesioginė sąsaja: daugiau kreditų, daugiau galimybių pasiekti tikslų.

Programos sandara

- VU, VDU ir ŠU gana panaši:
  - bendrauniversitetiniai dalykai
  - krypties pagrindų [sukūrus naują klasifikatorių, kyla klausimas: kas ta kryptis? Filologija? Anglų filologija? Etc.]
  - Krypties specialaus lavinimo dalykai

[Kaip numatyta Studijų programų nuostatuose, ŠMM,
2005-07-22]

Programos sandara, VPU

- Bendrauniversitetiniai ~8 proc.
- Pedagoginės studijos ~25 proc.
- Studijų krypties pagrindų ~60 kreditų
- Studijų krypties specialaus lavinimo ~39 kreditai

Pastaba. Pastebimas judėjimas beveik visose programose; VU prieš dvejus metus, o VPU ir VDU dabar peržiūrėtos ir atnaujintos AF programos. Pakeitimai nėra esminiai.

Bendros tendencijos ir problemos

- Turiniu visos programos panašios dėl vienodų reikalavimų/suvaržymų
- Skiriasi išdėstymu (VDU BU dalykus išdėsto pirmuose semestruose)
- VPU specifika: labai apkrauta programa pedagogikos dalykais.
- Nesutariama, kas priklauso krypties pagrindams ir kas specialiajai daliai.

Programų tobulinimas

- Pastebimos pastangos optimizuoti programas, pavyzdžiui, mažinti auditorinio darbo ir didinti savarankiško, individualių konsultacijų etc. Tačiau nenuosekliai. Pvz., VU.

	1 kursas	2 kursas	3 kursas	4 kursas
Paskaitos	210	160	270	230
Seminarai	460	544	470	370
Konsultac.	16	30	36	48

Dalykų apimtis ir kreditai

- Dalykui/moduliui skiriama nuo 2 iki 7 kreditų.
- Sąsaja su auditoriniu darbu neaiški. Kai kur (VDU) nurodoma, kiek aud. valandų turi būti.
- Kitur (VU, VPU) valandų skaičių sąlygoja:
  - tradicija, pvz., VU klasikinis dalykas yra 2-3 kreditų, 32 aud. darbo apimties.
  - Bendri programos 'skaičiukai', nes reikia gauti, pvz., 160 kreditų sumą, per semestrą t.b. ne daugiau nei 7 dalykai ir pan.
  - Dėstytojo suinteresuotumas gauti kuo daugiau kontaktinių valandų, nes jomis skaičiuojamas jo darbo krūvis.
- Nuo dalyko specifikos nelabai priklauso.

Dalyko apimtis aud. valandomis ir kreditais. 1 pavyzdys

- VPU, nauja programa, dabartinė anglų k., 1-6 semestrai

1 6 kr.	2 6 kr.	3 6 kr.	4 5 kr.	5 4 kr.	6 4 kr.
240 val.	240 val.	200 val.	200 val.	160 val.	200 val.
128/112	128/112	128/72	128/72	96/64	80/120
A/S	A/S	A/S	A/S	A/S	A/S

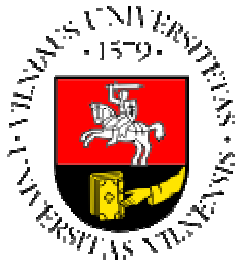

Dalyko apimtis aud. valandomis ir kreditais. 2 pavyzdys

- VU, šiuolaikinė anglų kalba 6: akademinis rašymas (moksl.d.), gramatika ir vertimas, verslo kalba; apimtis: 4 nac. kr./6ECTS

ECTS	Aspektas/dalykas	Val./sav.	Aud.val./sem.	Sav.d.
2	Academic writing (research paper)	2	32	~22
2	Grammar through translation	2	32	~22
2	ESP: business English	4	64	??

Dalyko apimtis aud. valandomis ir kreditais. 3 pavyzdys

- VU, bakalauro darbo seminaras, apimtis: 3 nac. kr./4,5 ECTS

<u>4 įskaitinės užduotys:</u>	Aud. val.	Savarank.	Iš viso
<ul style="list-style-type: none"> • Užpildyta darbo pasiūlymo forma • Anotuota bibliografija • Bandomojo tyrimo pristatymas • Literatūros apžvalga	16	104	120

Vertinimas

- Daugumoje programų derinami tarpiniai atsiskaitymai su galutiniu egzaminu įvertinus lyginamuosius svorius
- Kaupiamasis vertinimas, ypač praktinių dalykų
- Aplanko metodas (language portfolio) etc.
- Tačiau išlieka nemažai dalykų, kur vertinama tik vieną kartą semestro pabaigoje (ypač didelių srautinių dalykų atveju). Taip lieka vietos atsitiktinumui.

Vertinimas. Pavyzdys

- VU, Šiuolaikinė anglų kalba 2 sem.; 5 nac. Kreditai; 7,5 ECTS; 160 auditorinių valandų (10 val./sav.)

ECTS	Darbas semestro metu	60%	Egzaminas	40%
2	Fonetika ir fonologija	20%	Raštu: essay	20%
1,5	Akad. prezentacijos	10%		
1,5	Akad. skaitymas/ teksto analizė	10%	Žodžiu	20%
1,5	Akad. rašymas (Essay)	10%		
1	Kurs. d. (referatas)	10%		

Vertinimas ir kreditai

- Kai kuriais atvejais mėginama intuityviai užčiuopti, kas reikalauja daugiau darbo (auditorinio ir parengiamojo), tam skiriamas didesnis pažymio “svoris” ir daugiau kreditų.
- Už savarankiško darbo užduotis gali būti vertinama kaupiamuoju pažymiu, kuris kartais proporcingas kreditams.
- Bet sistemos nėra.

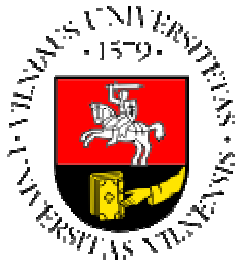
IŠVADOS

- AF BA programų tikslai ir uždaviniai formuluojami per kompetencijas; tiesioginės sąsajos su kreditais nėra.
- Programų sandara griežtai reglamentuota ir suvaržyta; unifikuota. Formaliai matuojama kreditais.
- Dalykų apimtys – 2-7 kreditai; dažniausiai - daugiau kreditų, daugiau kontaktinių valandų; tačiau ryšys atsitiktinis.
- Savarankiško darbo skaičiavimo metodikos nėra.
- dėstytojai bijo prarasti kontaktines valandas, nes pagal jas matuojamas krūvis; taip programos tampa perkrautos.
- Vertinimo formos ir metodai gana įvairūs, bet sąsaja tarp vertinimo ir kreditų intuityvi, mažai pagrįsta.
- **Kreditas – matavimo vienetas. Tačiau ko?**

Spręstinos problemos

- Ydingas pernelyg didelis programų reglamentavimas “iš viršaus į apačią”
- Mūsų programose tikslinga kalbėti apie profilius – pedagoginis ir bendrauniversitetinis filologinis?? Ar tai reikštų kitokius kreditus??
- Kreditas turi tapti studento darbo laiko matu; vadinasi, savarankiškas darbas turi būti skaičiuojamas ir vertinamas
- Dėstytojų darbo krūvio skaičiavimas neturi būti siejamas tik su auditoriniu darbu. Gal kreditas galėtų būti dėstytojo krūvio mato vienetu?

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

- AR TURITE KLAUSIMŲ?

